

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-625/19 PPU

XD

(αίτηση του rechtbank Amsterdam
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

**Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα)
της 12ης Δεκεμβρίου 2019**

«Προδικαστική παραπομπή – Επείγουσα προδικαστική διαδικασία – Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως – Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ – Άρθρο 6, παράγραφος 1 – Έννοια του όρου “δικαστική αρχή έκδοσης” – Κριτήρια – Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως που εκδόθηκε από την εισαγγελία κράτους μέλους στο πλαίσιο ποινικής διώξεως»

1. *Αστυνομική συνεργασία – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ των κρατών μελών – Έννοια του όρου “δικαστική αρχή έκδοσης” του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαισίου – Μη δικαστικές αρχές κράτους μέλους που μετέχουν στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στο εν λόγω κράτος μέλος – Περιλαμβάνονται – Χαρακτηρισμός μη εξαρτώμενος από την ύπαρξη δικαστικού ελέγχου της αποφάσεως περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (Απόφαση-πλαίσιο 2002/584 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299, άρθρο 6 § 1)*

(βλ. σκέψη 30)

2. *Αστυνομική συνεργασία – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ των κρατών μελών – Έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως στο πλαίσιο ποινικής διώξεως – Αρμοδιότητα που παρέχεται σε μη δικαστική αρχή κράτους μέλους η οποία μετέχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στο εν λόγω κράτος μέλος – Τήρηση των απαιτήσεων περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας – Υποχρέωση προβλέψεως δικαστικού ελέγχου των προϋποθέσεων εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως – Περιεχόμενο (Απόφαση-πλαίσιο 2002/584 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299)*

(βλ. σκέψεις 38-45, 52, 53, 56 και διατακτ.)

Σύνοψη

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι γαλλικές, οι σουηδικές και οι βελγικές εισαγγελικές αρχές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και διευκρινίζει επίσης το περιεχόμενο της δικαστικής προστασίας της οποίας απολαύουν τα πρόσωπα τα οποία αφορά ένα τέτοιο ένταλμα

Με τις αποφάσεις *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg* και *Openbaar Ministerie* (Εισαγγελείς της Λυών και της Tours) (C-566/19 PPU και C-626/19 PPU), *Openbaar Ministerie* (Εισαγγελική αρχή, Σουηδία) (C-625/19 PPU) και *Openbaar Ministerie* (Εισαγγελέας πλημμελειοδικών Βρυξελλών) (C-627/19 PPU), οι οποίες εκδόθηκαν στις 12 Δεκεμβρίου 2019 στο πλαίσιο της επείγουσας διαδικασίας, το Δικαστήριο συμπλήρωσε την πρόσφατη νομολογία του¹ επί της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584, για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως², παρέχοντας ορισμένα στοιχεία ως προς την απαίτηση ανεξαρτησίας της «δικαστικής αρχής έκδοσης» ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και ως προς την απαίτηση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας της οποίας η τήρηση πρέπει να διασφαλίζεται σε σχέση με τα πρόσωπα κατά των οποίων έχει εκδοθεί το εν λόγω ένταλμα συλλήψεως.

Στις υποθέσεις της κύριας δίκης, είχαν εκδοθεί ευρωπαϊκά εντάλματα συλλήψεως από τις εισαγγελικές αρχές της Γαλλίας (υποθέσεις C-566/19 PPU και C-626/19 PPU), της Σουηδίας (υπόθεση C-625/19 PPU) και του Βελγίου (υπόθεση C-627/19 PPU), στο πλαίσιο ποινικής διώξεως, στις τρεις πρώτες υποθέσεις, και στο πλαίσιο εκτελέσεως ποινής, στην τελευταία περίπτωση. Ετέθη το ζήτημα της εκτελέσεώς τους, το οποίο εξηρτάτο, μεταξύ άλλων, από το εάν οι αντίστοιχες εισαγγελικές αρχές έχουν την ιδιότητα της «δικαστικής αρχής έκδοσης».

Κατ' αρχάς, το Δικαστήριο εξέτασε αν το καθεστώς της γαλλικής εισαγγελίας της παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ανεξαρτησίας για την έκδοση ευρωπαϊκών ενταλμάτων συλλήψεως και έκρινε ότι τούτο συμβαίνει.

Για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό, το Δικαστήριο υπενθύμισε κατ' αρχάς ότι στην έννοια του όρου «δικαστική αρχή έκδοσης» μπορούν να περιληφθούν και οι αρχές κράτους μέλους οι οποίες, χωρίς να είναι δικαστές ή δικαστήρια, μετέχουν στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης και ενεργούν με ανεξαρτησία. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση επιβάλλει την ύπαρξη καταστατικών και θεσμικών κανόνων που να διασφαλίζουν ότι οι οικείες αρχές εκδόσεως του εντάλματος δεν είναι εκτεθειμένες, στο πλαίσιο εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, σε οιονδήποτε κίνδυνο να υπόκεινται, μεταξύ άλλων, σε εντολές ή σε οδηγίες της εκτελεστικής εξουσίας σε συγκεκριμένη υπόθεση.

Όσον αφορά τους εισαγγελικούς λειτουργούς της γαλλικής εισαγγελικής αρχής, κατά το Δικαστήριο, τα προσκομισθέντα στοιχεία αρκούν για να καταδειχθεί ότι έχουν την εξουσία να εκτιμούν κατά τρόπο ανεξάρτητο, ιδίως έναντι της εκτελεστικής εξουσίας, την αναγκαιότητα και τον αναλογικό χαρακτήρα της εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και ότι ασκούν την εν λόγω εξουσία αντικειμενικώς, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα επιβαρυντικά ή απαλλακτικά στοιχεία. Η ανεξαρτησία τους δεν τίθεται εν αμφιβόλω από το γεγονός ότι είναι επιφορτισμένοι με την άσκηση της ποινικής διώξεως ούτε από το γεγονός ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί

¹ Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau) (C-508/18 και C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), της 27ης Μαΐου 2019, PF (Γενικός εισαγγελέας της Λιθουανίας) (C-509/18, EU:C:2019:457), καθώς και της 9ης Οκτωβρίου 2019, NJ (Εισαγγελία της Βιέννης) (C-489/19 PPU, EU:C:2019:849).

² Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24).

να τους απευθύνει γενικές οδηγίες σχετικές με την πολιτική για την καταπολέμηση του εγκλήματος ούτε από το γεγονός ότι τελούν υπό τη διεύθυνση και τον έλεγχο των ιεραρχικών προϊσταμένων τους, που είναι και οι ίδιοι εισαγγελείς, και, επομένως, υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τις οδηγίες τους.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο διευκρίνισε την απαίτηση που θέτει η πρόσφατη νομολογία του, κατά την οποία η απόφαση εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως πρέπει, όταν λαμβάνεται από αρχή η οποία μετέχει στην απονομή της δικαιοσύνης χωρίς να είναι δικαστήριο, να είναι δυνατό να υπόκειται, εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος, σε δικαστικό έλεγχο ο οποίος να πληροί τις απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Πρώτον, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η ύπαρξη ενός τέτοιου δικαστικού ελέγχου δεν συνιστά προϋπόθεση προκειμένου η αρχή να μπορεί να χαρακτηριστεί ως δικαστική αρχή εκδόσεως.

Δεύτερον, το Δικαστήριο επισήμανε ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε οι έννομες τάξεις τους να διασφαλίζουν αποτελεσματικά το απαιτούμενο επίπεδο δικαστικής προστασίας μέσω δικονομικών κανόνων τους οποίους θέτουν σε εφαρμογή και οι οποίοι μπορεί να διαφέρουν από το ένα σύστημα στο άλλο. Η πρόβλεψη αυτοτελούς ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως αποτελεί απλώς μια δυνατότητα. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία, των οποίων η τήρηση πρέπει να διασφαλίζεται σε σχέση με το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδίδεται ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως στο πλαίσιο ποινικής διώξεως από αρχή που δεν είναι δικαστήριο, πληρούνται εφόσον οι προϋποθέσεις εκδόσεως του εντάλματος αυτού και, ιδίως, ο αναλογικός χαρακτήρας της υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο εντός του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος.

Εν προκειμένω, το γαλλικό και το σουηδικό σύστημα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις αυτές, δεδομένου ότι από τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες μπορεί να διαπιστωθεί ότι ο αναλογικός χαρακτήρας της αποφάσεως της εισαγγελικής αρχής να εκδώσει ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως μπορεί να υποβληθεί σε προηγούμενο δικαστικό έλεγχο, ακόμη και σχεδόν ταυτόχρονα με την έκδοση της αποφάσεως αυτής, αλλά και σε εκ των υστέρων δικαστικό έλεγχο. Ειδικότερα, η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται ιδίως, εκ των προτέρων, από το δικαστήριο που εκδίδει την εθνική απόφαση επί της οποίας μπορεί να στηριχθεί, εν συνεχεία, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως.

Σε περίπτωση που το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει εκδοθεί από την εισαγγελική αρχή, όχι στο πλαίσιο ποινικής διώξεως, αλλά για την εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής απαγγελθείσας με τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι απαιτήσεις που απορρέουν από την αποτελεσματική δικαστική προστασία ωσαύτως δεν επιβάλλουν την πρόβλεψη αυτοτελούς ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως της εισαγγελικής αρχής. Επομένως, το βελγικό σύστημα, το οποίο δεν προβλέπει τέτοιο ένδικο μέσο, ανταποκρίνεται επίσης στις απαιτήσεις αυτές. Συναφώς, το Δικαστήριο τόνισε ότι, όταν με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως σκοπείται η εκτέλεση ποινής, ο δικαστικός έλεγχος πραγματοποιείται με την εκτελεστή απόφαση στην οποία στηρίζεται το εν λόγω ένταλμα συλλήψεως. Πράγματι, η δικαστική αρχή εκτελέσεως μπορεί να τεκμαίρει ότι η απόφαση περί εκδόσεως ενός τέτοιου εντάλματος συλλήψεως εκδόθηκε κατά το πέρας δικαστικής διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας ο εκζητούμενος έτυχε εγγυήσεων όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του. Εξάλλου, ο αναλογικός χαρακτήρας του εν λόγω εντάλματος συλλήψεως απορρέει και από την απαγγελθείσα καταδίκη, καθόσον η απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως

προβλέπει ότι αυτή πρέπει να συνίσταται σε ποινή ή σε μέτρο ασφαλείας διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.